

ASUUDALDA XARIUU.

Krepostničeska strojlin ylegdelel 1917 on xyter ylehen baina gy?—gehem asuudalda xariuu ygexili erize, BKP(b)-eñi Xoriin alkoomoil propagaandist nyxer Cerenzaapova bolbol manai redaakcada bishen baina.

Xariuu: Krepostničestviyin ylegdelel 1917 on xyter ylehen baina. „Krepostnoi erxili bolbuulhanai hyylde tariaasad bolbol pomeesçigel gazarlii ton xynde xyser yslcoovior arendovalxa baatal bolhon baigaa. Areendiin tylee abxa myngentyleberih? gaduur, pomeesçigel bolbol tariaasadiji pomeesçigel todoroxi tooto gazarlii tariaasanai zebseggydeer ba mordoor min azallaxiijin yseøen biše baaladag baigaa. Ene xadaa „Otrabootka“, „baarschina“ geze nerelegdeged hen. Jixenxi usarta tariaasan bolbol gazarai areendiiin tylee, urgasingaa xahdaijin xemzee soo natuuraapomeesçigete tylexe baatal baidag hen. Ene xadaa „ispoly“ xydelmeri geze nerelegdeged hen. 1903 on boltor, beijin xellete geze baigaa. Krepostnoi erxili, zygeer, buluuulhanai baiši, tariaasadiji ton baaxan gemel tylee, ujalgata tatarinuudi tyleegyin tylee şabxuurairnlurglins, soxidog baigaa“. (BKP(b)-ein istooriin xuriaangii kyvrs. Niur 5 ba 6).

V. I. Leenin bolbol 1914 ondo

ligeze bisée hen: „Krepostničestvo bolbol yseø amidi. Ali gebel, urihar mynge gy, all gazar arendovalza abdag ba daragdahan xaxadjuu tarlaashad bolbol eehdinge Jaduu tuliuu malaar ba zebseger pomeesçigte xydelmerilne, ene xadaa krepostnoi azaxlin ekonomiçeska zylin bolno... ispolscina—tariaanal urgasiin xahdaa gy, ali ybehe xuriaalgiij gurbadaxi buxalhaan abxaar gazar edlyyrlige... tere xadaa krepostničestviyin ylegdelliin bolno. Pomeesçigye gazar ezemdelgii baihan sagta darlatla, krepostničestvo ba... raabstviin baixan zailasagy“. (Toom XVII, Niur 337 ba 338).

Ene citoata xadaa krepostničestviyin strojlii ton todoor xarakterzovaalna. Krepostničestviyin barin jabuulagsad—pomeesçiggyd bolbol 1917 onoi Oktiabrskaya revolyiye boltor ylehen, medeeze baina. Teden xadaa gazarezelelgijii ba krepostničestviyin ylegdelli, ohechtejoe xamta abza jahaban baina. Gansal, Oktiabrskaya revolyiye xadaa krepostničestviyin ylegdelli busaltagyigoe ygeixehen ba byxii azalşadat sine socialis oobscestvodo xyrexe zamili neeneh baina.

BYREENIN

BKP(b)-ein Obkoomoi leektor ske grypppe.

B. M. ASSS-ei Verxoovno Soveedei Preziidimyei ykaaz haišaana

Buriaad-Mongol bişegiji orod alfaviidta oruulxa tuxai, Buriaad-Mongol ASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidimyei ykaaz xadaa BMASSR-ei byxii azalsadar, uga jixe sobiti bolon utgaduhan baina.

Eneenehee urda tee minii unsaxadasi, bisexedesi ba grammatiskiñi talar Jixe xynde, oilgosogyl baigaa hen. Xarin myneø orod alfaviidta oroxodo todo honor ba oilgostoi bolhon baina. Orod alfaviidt xadaa, byxii azalşadat delgerenxel baihan tuladaa eneen deere unşaxa ba bisexede nege myhen sexe bolzo ygexe bai-

ZAM. DAGEEIN.

Modouradxalga exilee

Apreeliin 25-haa exilee manai respyyblie dotor maassova modouradxalga exilee. Mu-xar-Siberei ba Zedtin aimaguud soo modouradxalga deere xydelmerilke kolxozniguud—modouradxagsadai doogvor batalgan jabuulagdaza dyryre. Tiiged kolxozniguud bolbol modouradxalga deere xanduu-

Z. Angaarov.

Baigalaar modouradxalga xadaa nege baga xozomşog exilee jym. Myneø, tende, modobeledxel jabuulagdaza baina. Baigalai lespromxooz xadaa apreeli hara soo modo zeeliingoe xojordoxi kvaartalai planaiji 200 garan procent dyrygehen baina.

ZURAG DEERE: Ulaan-Ydiin fizkylytyrnygyd bolbol main negene demonstraca deere.

BYXESOJUZNA VIISTAVKED XABAADAXA ERXE OLOXIIN TYLÖ SOREVNOVAANIIJI YRGENDÖR DELGERYULXE

G. C. BELGAAJEV
BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidimyei tyryylegse

Byxesojuuzna xydeø azaxiin viistavkeli needet ton bogonixon bolzor ylidebe. Socialis gazartariaalangai ilaltanuudilji bygedearadai xaralga bolxo, ene viistavkede xabaadagşa baixanb ton jixe xyndiin xereg myn. Viistavke bolbol tyrry oopeduudilji propaganditrovalgii zebseg ba terenijil yrgen maassa kolxozniguudta damzulgiin istoçnig bolxo baina. Ene viistavke xadaa erxim azaxiinuudai ba tyrry xnyydei oopeduudilji byxii azaxiinuudai, byxii kolxozniguudai dosta-jaani bolgoko ba terenijil kolxozuud, sovkozuudai ba MTS-udai yiledberide yrgen-nor delgeriyile zorilgotol baina.

Ene zilde Byxesojuuzna xydeø azaxiin viistavke tuxai SSSR ei Sovnarkoomoi ba BKP(b)-ein CK-ei togtool ba viistavkede xabaadagdass tuxai Byxesojuuzna viistavkeli glaavna komiteedel togtool xadaa kolxozno suglaanuud deere, MTS-udai ba sovkozuudai xydelmerilke yiledberiin sovescaanuud deere yrgenere xelsegdeze, xaluunara demzegdehen by yrgen ootlikanuudilji olhon baina. Myneø respyyblie kolxozuudaar, feermenyyde, MTS-udai, specialistnuud ba organizaatornuudai dunda 1940 ondoxi viistavkede xabaadalsa-xa erxe oloxiin tylee socialis sorevnovaani byri yrgenere delgeriyile zorilgotol baina.

Ene faaktuud jy xaruulnab gexede, manai respyyblie kolxozuud, feermenyyd xadaa zilhee zilde urgaza, xygzeze ba eørliingoe xydelmeride sta-xaanovska bytöösii ziseenydi, erxim pokazaateluudilji xaruulza jabana gaiksamag xnyydei zerglin yrgedede ba oloşorzo, urgaza baihlin xaruulna.

BMASSR-ei Sovnarkoom bolbol xama 606 kandidaauudilji,

oblastinuudtai socsorevnova-nida orolsohon baina.

Aimagi gyisdedxexe komiteddyd ba gazartariaalangai oorgaunuud bolbol sorevnovaanida orolsohon kolxozuud, MTS-uud, 293 tyrry xnyydei, specialistnuud ba xydeø azaxiin organizaatornuudai malazalatlar—42 feermenyyd, 189 tyrry xnyydei, specialistnuud ba xydeø azaxiin organizaatornuud. Byxesojuuzna xydeø azaxiin viistavkede kandidaadaar batalhan baina.

Byxesojuuzna xydeø azaxiin viistavke bolbol eørliingoe xydelmerinydilji 1940-sil ondo yrgelzelyile baina. Ene zilei viistavkede xabaadaza sadaagyi kolxozuud, MTS-uud ba tyrry xnyydei bolbol 1940-dexi onoi viistavkede xabaadaxiin tula bolşevig Johor, byri xysotelgeer, byri organizoovanor, byri oroldostigoor xydelmerile Johotol baina.

Partiina ba soveed organizaanuud bolbol kolxozno maassin, MTS-udai ba sovkozuudai xydelmerilegse dei politiçeska ba yiledberiin debzeltenydi tolgoilo xorilgotol. Ede xydelmerinydte partiina ba partiina bisz bolşevig yrgylydei-agitatornuudai glaavaan roolin jyby gexede, xozomdogşodto tuhalaza, bygeddin debzeltenydi tuflaza, jirexe zilei viistavkede manai respyyblie byxii kolxozuudai, MTS-udai, xydeø azaxiin tyrry xnyydei bygederees xabaadaxiin tula viistavkeli udxaşanarilji ba zorilgijji yder hoo yder byride maassin dun-

da yrgenere oilguulxa, staxaa-novcuudai erxim xydelmerinydilji ziseete ooped ba meetydydilji propaganditrovalxa.

Xydeø azaxiin talar, gurbadaxi tabanzilei daabariniudilji dyrygeljin tere temesel bolbol myneø, xydeø azaxiin xabarai xydelmerinydilji jabuulgin jyheø exilee baina. Xabarai tarilgili xer organizoovanor, jamar şanartaigaar yngereggendeb, tereenhee oroohotba texniçeske kyltyryrenydei urgastin deeselgele, teseeli be-xi, togturtaa baazili baigulga duldilidaxa baina. Tereenhee, malazalijji debzylge, socialis xydeø azaxiin produukciji saa-sadanu deeselylge byrin dul-dilidaxa baina.

Seelske soveedydyei yrgen alaisataigaar ba operativnaar xydelmerilegse, Byxesojuuzna xydeø azaxiin viistavke tuxai zakooniji xysed realizaac-gai duldilidaxa baina.

1939 onoi viistavkede xabaadagdijii silen abalgilin, tene-nili dokumentaacalgin ba şalgalgin praktilada neliede le olon dutu zilnyyd garhan baina. Negedexieer, aimagi gazartariaalangai oorganuud ba tedenei specialistnuud, myn tereşeleni aimagi gyisdedxexe komiteddyd bolbol ene şuxala xydelmeride ton xariusalgal-giyigoe xandahan baina. Ene-nein rezyultaadta, Bicyyrei, Zediin, Ulaan-Ydiin ainqaudo-haa viistavkede xabaadagdaj-daxiili xysedseeti medyylgenydi salgalga ba dokumentaacalga şineer, daxin jabuulagdahan baina.

Gadna, viistavke tuxai tog-tooluudai johor, xydeø azaxiin tyrry xnyydei, organizaa-

tornuudta ba specialistnuudta tusagaar ysllovinuud togtoog-dooygi gebeşil, tedener xadaa viistavkede xabaadalsa dura-

xysel tuxaigaa medyylgenydi-jii ygeze şadaxa baina. Niutagal partiina ba soveed orga-nizaanuud bolbol tedeniji viistavkede xabaadagsaar deb-zylyle erxeti başbaş (viistavkede xabaadagsadilji silen abalgilin gurim, IV-dexi razdeel, § 3), ene xemzeejabuulgijji xensi ja-buulaggyl baina.

Zediin aimaghaa orohon 70 medyylgenydey—67 medyylgenydeyin gologdohon jabadal (pokazateliaaraa viistavkeli ysllovidio taaraxagi baigaa) xadaa viistavkede xabaadagşadai do-kumentaacalgin ba şalgalgin la-talar Zediin aimaghaa garhan, Narkomzeemei tyleolegse nyker Baldaajevai zyghoo ton xaişa xeregeer, xariusalgal-giyigoe xandahanin rezyultaad myn.

Bicyyrei aimagi (Narkomzeemei tyleolegse nyx. Fazlijev) viistavkede xabaadagsadat zo-xioogdohon dokumentynydei oformleeni xadaa muu şanartai ba myn tereşeleni, viistavkede xabaadagsadilji şalgalgin za-barinuudilji ebdehexee gadna, şalgalgin aakt tabigdaagi baina.

Zediin, Ulaan-Ydiin, Bicyyrei aimagiuduta viistavkede xabaadagsadai zo-xioogdohon yxsegdeeti medyylgenydi salgalga ba dokumentaacalga şineer, daxin jabuulagdahan baina.

Xoriin aimaga gansaxan le

gol kyltyryrenydeydei talaar 2016 zempllaa eksponaaduud sila abtahan baina. Olonxi kolon zuudta zarim kyltyryrenydei talalar naturaalnaa eksponaaduud xysed şilegdeegi bairim kolxozuudta (Selengi aimagal, Stalinali neremzjeti kolxoz g. m.) naturaallnaa eksponaaduud obrazeciyed daa instryykiin Johor bairim buruugaar şilegde baina.

BXAV-in eksponaaduud xaruuhalgin, amlidi eksponadilji tezelegin talar byxii looviinuud baigulagdaxa johotol. Myneø xyter aimagi g. m. Sibirere bişenjy bolbol viistavkede xabaadalsa daxiili xysed şilegdeegi bairim kolxozuudta (Selengi aimagal, Stalinali neremzjeti kolxoz g. m.) naturaallnaa eksponaaduud obrazeciyed daa instryykiin Johor bairim buruugaar şilegde baina.

Mynneø xyter aimagi g. m. Sibirere bişenjy bolbol viistavkede xabaadalsa daxiili xysed şilegdeegi bairim kolxozuudta (Selengi aimagal, Stalinali neremzjeti kolxoz g. m.) naturaallnaa eksponaaduud obrazeciyed daa instryykiin Johor bairim buruugaar şilegde baina.

Yurmaluudai talar 2016 zempllaa eksponaaduud sila abtahan baina. Olonxi kolon zuudta zarim kyltyryrenydei talalar naturaalnaa eksponaaduud xysed şilegdeegi bairim kolxozuudta (Selengi aimagal, Stalinali neremzjeti kolxoz g. m.) naturaallnaa eksponaaduud obrazeciyed daa instryykiin Johor bairim buruugaar şilegde baina.

Ede byxii serjoozno dundanuudilji ilangaja onoi viistavkede xabaadalsa daxiili xysed şilegdeegi bairim kolxozuudta (Selengi aimagal, Stalinali neremzjeti kolxoz g. m.) naturaallnaa eksponaaduud obrazeciyed daa instryykiin Johor bairim buruugaar şilegde baina.

2016 zempllaa eksponaaduud sila abtahan baina.

Селькорнуудай бэшэгүүд

Аймцентрые ногооруулхань

Хорин аймгийсэдком бол bol aymgaiñga центрые ногооруулхын тул, элдэб мод ба тарималнуудые тарихын тухай хэлсээ. Тийгээд, конкретно хэмжэябуулгануулье ябуулха гэбэ.

Аймагай центрдэхи физкультурын площадад захэр мод ба бусад тарималнуудые тарихын тухай хэлсээ. Тийгээд, конкретно хэмжэябуулгануулье ябуулха гэбэ.

Гадна, тус плошадь дээрэвлэй бол, шатар, даам ба бусад наадануудые организацыхын условинууд байгуулага.

Дам. Ж

План дүүргэлгэ—ХҮНДЭТЭ УЯЛГА

Закаамен. Энэ аймаг дотор хоёрдохи кварталай финансова кампанийн план бол бол юрийнх дээрэ тон мууса дүргэгдэж байна. Зарим сомсоведчид хадаа финансовые элсүүлгүүн талаар хайн показательтай байна гэбэшье, олонхи сомесоведчид бол бол энэ талаар тон серьеэнууд дутуунтай байха юм.

Сагаан-Мориной сомон (сомсоведчийн турвлэгшээ нхх. Дармаев Д., Финсекциин хувь эзлэгээний сомон (турвлэгшээн нхх. Бехулин), Улгэшэнэй сомон (турвлэгшээн нхх. Улзытуев) бол бол хоёрдохи квартал соо элсүүлэгээ ёнотай мянган татарии оруулхын талаар муу бэшэ показательтай гэбэшье, нилээд олон сомонууд хадаа позорноор хожомдонон байна гэблээ. Мэлэ - Бортын сомон (турвлэгшээн нхх. Дугаров Д., фи-

СЕЛЬКОР

СОВЕТ СОЮЗ ДОТОР

ССР-ей орденуудые барюулалга

Майн 7-до, ССР-ий Верховно Советэй Президиумэй турвлэгшээ нххэр Калинин бол бол шагнагдагшадта орденуудые барюулалы.

Бөөвий даабаринуудые жэшээтэй найнаар дүүргээнэй тулөө, Хасан нуурай районе хамгаалхадаа эрэлгээ зориг ба эрхим габияа харуулнаан тулөө шагнагдаж байна. Улаан Армиин боецчид, командирнуудай группээ орденууд барюулалгаба.

Boevoy daabarinuudtayn talar, privilgii partiiin ba soveed organizaanuud bolbol tedeniji viistavkede xabaadagsaar debzylyle erxeti başbaş (viistavkede xabaadagsadilji silen abalgilin gurim, IV-dexi razdeel, § 3), ene xemzeejabuulgijji xensi ja-buulaggyl baina.

Zediin aimaghaa orohon 70 medyylgenydey—67 medyylgenydeyin gologdohon jabadal (pokazateliaaraa viistavkeli ysllovidio taaraxagi baigaa) xadaa viistavkede xabaadagşadai do-kumentaacalgin ba ş